

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 " —
 Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

Az Oltáregyesületekről.

Még élénk emlékezetben vannak a nagykarolyi Oltáregyesület zászlószentelési ünnepségei, melyek a szatmári egyházmegyét örömmel eltöltő jubiláris esztendő keretében mindenkor számottevő, kegyeletes s feledhetetlen mozzanatok maradnak. Időszerű tehát, hogy ezen egyesületeknek magasztos céljával kissé részletesebben ismertessük meg a nagy közönséget.

Tudjuk, hogy a XVIII. század alkonyán az ember meggyalázta Istenét; a francia forradalom lábbal tiporta a kenyér szine alatt elrejtett Jézust s helyébe az oltárra egy becstelen nőt helyezett. Mintha ennek az aljasságnak következménye lett volna mindaz a csapás, mely a XIX. század folyamán Isten büntető ostorakép sújtott Európára. Az áhitatosabb lelkek belátták az Istennel való kibékülés szükségét s ennek érdekében társulatokat, egyesületeket alakítottak, eleinte elszórtan itt-ott, később tömegesebben s közös vezetés alatt. Egyesületeiknek célja az Oltáriszentségben megbántott Isten kien-gesztelése volt. Egyesületeik virágoztak, terjedtek, úgy, hogy csakhamar felkeltették az illetékes körök figyelmét. XIII. Leo pápa mindjárt uralkodása kezdetén papjait eucharisztikus egyesületek szervezésére ösztönzi, azokat a hiveknek ajánlja; alig mulik el esztendő, melyben is-

mételten ne hangzanának el ez irányban lelkesítő szavai; 1897-ben az Oltáriszentség imadására alakult egyesületek égi pártfogójául Szt. *Baylon Paschalis-t* választja; 1902-ben megjelent „*Mirae Charitatis*” kezdetű körlevele pedig legszebb bizonyága annak a lángszeretetnek, melylyel az Oltáriszentség s ezt imádó egyesületek iránt viseltetett és egyuttal kifejezője annak a meggyőződésnek, hogy a jelen XX. század a *kien-gesztelt Ur Jézus százada lesz!*

Ily hathatós buzdítás s az Oltáregyesületek tagjai számára engedélyezett számos búcsuk után nemcsak a külföldön, de nálunk Magyarországon is alakulnak Oltáregyesületek, melyek (legalább is a *budapesti*) keletkezésüket egy apostoli szellemű férfiú, boldog emlékü *Trautvein József*, kegyesrendi atya és özv. *Czirákgy grófné* buzgólkodásának köszönhetik. A minden szép és nemes iránt fogékony női sziv itt is megsejti azt a titkos erőt s áldást, mely az Oltáriszentség imadására alakult egyesületből árad, felkarolja s ápolja ezt; méltán a női buzgóságnak tudható be, ha hazánkban ma több tevékeny Oltáregyesület virágzik.

Hazánk Oltáregyesületeinek tagjai föladatukul tüzték ki: a legmél-tóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus megismerését és szeretetét önmagukban s embertársaikban éleszteni s terjeszteni; saját buzgóságuk által jóvá tenni

mindama bántalmakat, melyekkel e szentségben az Üdvözítőt illetik; végül a szegény templomokat, mint a szentségi Jézus lakhelyeit, anyagi erejükhez képest díszíteni és felszerelni.

E szent föladat betöltésére a tagoknak a következő eszközök állnak rendelkezésükre: Minden hónapban egy imaóra, melyet ki-ki a templomban az Oltáriszentség előtt a legmélyebb imádság és áhitat közt tölt el; — összejövétel minden hónapban, mikor egyesülnek tanításban — sz. beszéd hallgatása által, imában sz. olvasó s lytánia elimádkozása által, egyesülnek szeretetben magával az örök szeretettel — közös sz. gyónás és sz. áldozás által. Mindehhez járul az a csekély alamizsna, melyet ki-ki tehetségéhez képest nyújt s mely a legszegényebb tagokra való tekintettel évente mindössze 24 fillér. Az összegyűlt alamizsnát, valamint az egyesületen kívül állók adományait is, melyekről minden egyes egyházmegyében a megyés püspök által kinevezett *egyházmegyei megbízott* könyvet vezet, a szegényebb templomok fölszerelésére szánt egyházi ruhák és edények beszerzésére fordítják. Az Oltáregyesület tagjai minden kínálkozó alkalommal tiszteletüket nyilvánítják az Oltáriszentség iránt, körmeneteken kísérik, ha megpillantják, térdhajtással üdvözlik s midőn a lelki atya beteghez vagy haldoklóhoz viszi, oda is követik.

TÁRCZA.

A bátor ember.')

Tavaly nagyon kellemetlen volt Pusztá-Tatáron a nyár. Az időjárás ugyan szép volt és dinnyénk is volt bőven, de én megbuktam németből és számtamból és ezért úgy bántak velem a szüleim, mintha én feszítettem volna keresztre a Jézust. Az édesanyám, akárhányszor csak rám nézett, mindig úgy megsajnált, hogy sirva fakadt, az édesapám pedig mindig megakart ölni, mert megbecstelenítettem a családot. Mikor pedig az első napon megettem három kis dinnyét és hoszáfogtam a negyedikhez, megint pofon akart ütni. Én ezért többnyire az istállóban tartózkodtam a kocsisoknál. Hanem ebből is baj lett. Az édesanyám ugyanis minden szomba-

ton maga fésült meg a sűrű fésűvel. Addig fésült, míg aztán egyszer hangosan elsikoltotta magát és azt mondta, hogy most már végleg elzüllöttem és az édesapám beszaladt és megnézte a fésüt és megint meg akart ölni.

Akkor jött a házukba Dusa. Dusa a nagybátyám leánya, a Pista bácsié, aki Eszéken lakik és másképp veti a keresztet mint mi, mert ő szerb. Azért küldték hozzánk, mert az édesanyja összeveszett az édesapjával és hirtelen elesapta a nevelőt. Erről nekünk gyerekeknek nem szóltak semmit, de ezért mi rögtön tudtuk.

Dusa szintén tizenkét esztendő, de nagyobb mint én, olyan szép, mint egy angyal, a szeme pedig olyan, mint a fekete macskánké. Mindjárt első nap megakartam cibálni a hosszú haját — a hugaim haját mindig megszoktam cibálni — de ő olyan kemény pofont adott nekem, hogy szikrát hányt a szemem. Ezen nagyon csodálkoztam és dühbe jöttem, mert nálunk a lányok nem mernek vissza ütni, hanem pityeregni

szoktak, ha megverem őket és ennél fogva nekimentem Dusának, hogy földhöz vágjam. Ekkor egy ökölcsapást kaptam a karomra, úgy, hogy egészen elzsibbadt, aztán egy másikat a gyomromra, úgy, hogy émelyegni kezdtem, egy harmadikat pedig az orromra kaptam, úgy, hogy megeredt az orrom vére, én még akkor hozzá se tudtam nyulni. Ezt pedig boxolásnak nevezik. Én nem sejtettem, hogy egy fehérruhás kisleány boxolni, is tud. Dusa azonban tud, sőt vivni is tud, meg lovagolni, mert Pista bácsi, aki egy kicsit fuzsitos ember, megtanította mindenre, mert nagyon fájt neki, hogy Dusa nem lett fiú, hanem leány.

Én tehát a kuthoz mentem és megmostam a véres orromat, Dusa meg bement a házba, a szeme pedig igazán úgy fénylett, mint a fekete macskánké.

Én aztán egy hegyes vasdarakot tettem a zsebembe és elhatároztam, hogy betöröm a fejét, mert ha annyiban hagynám a dolgot, szegény volna az egész osztályunkra.

*) Mutatványul. A Budapesti Ujságírók Egyesülete Amanachjában fog megjelenni. Szerk.

Ezek után fölvehetjük a kérdést: nélkülözheti-e korunk az Oltáregyesületeket?

Társadalmunk tagadhatatlanul beteg; a kórjelek: hiányzik belőle a szeretet, az igazi műveltség s az anyaszentegyházzal való együttérzés.

Minden katolikus társadalmi akciónk külső ösztönzés, pártolás hiányában — hogy így fejezzem ki magam — *időelőtti végelgyengülésben* mulki. Ha társadalmi életünket gyümölcsözőbbé, kitartóbbá, szóval tevékenyebbé akarjuk tenni, akkor azt egy bensőbb életelvből kell fejlesztenünk, minek pedig kizárólagos forrása az Oltáriszentségből kiáradó szeretet. Ha tehát társadalmunk táplálkozik az Oltáriszentségben rejlő *Szeretettel*, szívébe zárja Jézust; akkor, csakis akkor Jézushoz hasonlóan szeretni, dolgozni, áldozni s küzdeni fog. S ennek az ideális állapotnak elérésére törekszik az Oltáregyesület!

Az előbbivel összefügg a *műveltségi kérdés* is. Korunk műveltségét nevezi magát, mindenki iparkodik elsajátítani azt az általános műveltséget, melyet lépcső gyanánt használhasson fel az előhaladás, az érvényesülés útján; s mivel a műveltség csak másodrendű szerepet játszik az egyén életében, csak eszköz és pedig a cél tekintve kevésbé nemes eszköz, nem is hatol a lélekbe, csak fölszinen marad. Az ilyen fölszines műveltségű egyedekből alakult „*általános érdekszövetkezet*” nem képes a társadalom összhangját, békéjét biztosítani, ehhez isteni erők kívántatnak. „Az igaz kulturának központja az emberi lélek, ennek pedig az Isten! Akkor lesz igazán művelt az ember, ha élete célját Istenben felleli, ha Isten szelleme hatja át — és át, szóval ha Isten van benne.” Ha valaki, bizonynyal az Ur Jézus tett szolgálatokat földi életében az emberi művelődésnek s e kulturális munkát folytatja az Ol-

táriszentségben, melyben isteni lényével áthatja az embert; halhatatlan lelkébe méltó erényeket csepegtet; nemesebb, fensőbb eszmékre teszi fogékonyt, szóval a puszt földi embert, az anyagot, lelki művelt lényé formálja. — S e cél szolgálatában visel közvetítő szerepet az Oltáregyesület.

X. Pius pápa kimondta a jelszót: „*Renovari in Christo!*” — Megújhozni Krisztusban! mi csak úgy képzelhető, hogy az Ur Jézus jegyével, az *Anyaszentegyházzal való együttérzés* fokozandó! Minden téren tapasztalható az emberi kevélység kifolyása; az elszakadó hajlam, bizonyos partikularizmus, mely az egyént előtérbe tolja az embertársakkal szemben; így van a politikában, így a társadalomban; de nem szabad így lennie a lelki életben, mely ha elszakad forrásától, az Egyháztól, holt lesz és meddő. Az Oltáregyesület az által, hogy az aláztos Jézust nyújtja táplálékul gyermekeinek, növeli bennök az aláztosság szellemét, hogy egy jóságos közös Atyára mutat, növeli bennök az összetartozás érzetét az által, hogy a jó anya, az anyaszentegyház szándékainak megfelelő áhitatgyakorlatokban s szokásokban egyesíti tagjait, növeli bennök az egyház iránt való tiszteletet, az *Anyaszentegyházzal való együttérzést* is!

Oly eredmények ezek, melyek megfontolása után bátran kimondhatjuk, hogy korunk az *Oltáregyesületeket* nem nélkülözheti. Hogy is nélkülözhetné, azoknak központja maga az Oltáriszentség, melyről XIII. Leó pápa elmondta, hogy: „*Belőle árad az élet, mely az igazi élet!*” Élet nélkül pedig csak halál képzelhető. S ép azért az *Oltáregyesületek* látszanak hivatva arra, hogy míg összebb fűzzék szent hitünk követőit, addig hozzánk édesgessék az eltévelyedetteket, a más vallásuakat is, bármint

lássék is ez utóbbi ellentmondásnak is, az első az elmondattak után érthető, az utóbbi is azzá lesz, ha meggondoljuk, hogy az Oltáregyesületek terjedésével mint gyakoribb sz. áldozások nyomán a Szentségből kiáradó szeretet áthatja az embert, hatása megérzik a magán életben, kint a világban is; viszontszeretet kelt az idegenben, kit az vonz, vonz mint valami sejtelmes titkos erő a szeretetnek ama oka s forrása után, melyet embertársán hatásaiban megérezte s a melyet végül az Ur Jézusban bizonynyal fel is lel.

Ezek után fölösleges fölvetnem a kérdést: alakítsunk-e *Oltáregyesületeket*? Ahol mély hitélet mutatkozik, ahol vannak még gyöngéd s jótevő lelkek, melyek Isten házának díszén buzognak, ahol akad még szív, mely az élet sorsfordulatával szemben érzi szükségét az Ur Jézus enyhet s vigaszt nyújtó tanácsainak, — ott már meg is van az alap, melyen az Oltáregyesületet felépíthetjük! kell! — . . . kívánják a lelkek az Ur Jézust; éheznek és szomjaznak az örök élet *kenyeréből* kiáradó szeretetet. S ha a dolog praktikus oldalát tekintjük, tagadhatatlan, hogy az ily egyesületek tagjai, mindenkori a kath. társadalmi s politikai, életnek tevékeny, bátor vezető munkásaivá lesznek, mely körülményt hithideg korunkban, midőn a magyar kath. egyház felett nem a csendes termékenyítő esők, hanem a zivatart jósló felhők tornyosulnak, nem szabad figyelmen kívül hagyni. Bizony, de reánk férne, mit a költő kíván:

„Gyuljon szeretetláng
Nemzetünk szívében!
S oltáridon Isten
Egy szível, lélekkel
Örökké dicsérjen!” . . .

Lássuk már most, vannak-e egyházmegyrünkben Oltáregyesületek, s ha igen, minő munkásságot fejtenek ki? Erről legközelebb! *Lápmenti*

Nem bánom, ha édesapa megint agyon is üt érte, legföllebb megszököm hazulról: különben is régi tervem egyszer megszökni.

Délután elmentem halászni. Nálunk nem szokás horoggal vagy hálóval halászni, mert nálunk csak Pecze-árok van. Az ember leveti a csizmáját és fölgyúri a nadrágját, aztán térdig gázol a vízben és keresgél a kimosott part alatt. A halat, ha ugyan fog az ember, a nadrágja zsebébe teszi az ember. Hát amint megyek a vízben, hát egyszerre a másik oldalon szembe jön velem Dusa. Ő is mezitláb volt s ruháját föltúrta térdig és ő is halászott. Én nem fogtam még semmit de ő egy igen szép csikhalat fogott.

Kivettem a zsebemből a hegyes vasdarabot és azt montam neki: No, most meghalsz!

Dusa azonban nem ijedt meg, hanem kidobta a halat a partra, aztán fölkapott egy nagy kerek követ és azt mondta: Legyen szerencsém!

Nem akartam megbántani, mert tudtam, hogy ez a szerb nő mindenre képes, azért cselhez folyamodtam, mint az indus vadak szokták és zsebettem megint a fegy-

veremet és nevetve mondtam, hogy hiszen én csak tréfálok!

Erre ő is nevetett és eldobta a nagy követ és ilyképpen szolt hozzám:

— Ha akarod, kössünk békét, mert én nem szeretek verekedni, ha nem muszáj. Nekem talán egy hónapig is nálatok kell maradnom, mert ahányszor a guvernánt vagy a szobelány miatt baj volt, mindig egy hónapig tartott otthon a harag és azt már látom hogy a hugaidal nem lehet semmit sem kezdeni, mert azok nyafka libák. De mi ketten jó pajtások lehetnénk s sok mulatságos dolgot követhetnénk el, ha nem árulkodnánk egymásnak.

— Jól van, — mondtam, — kössünk békét.

— Isten téged úgy segítjen? — kérdezte.

— Isten engem úgy segítjen! — mondtam.

— Hát akkor ezentul jó barátok vagyunk.

Azzal hozzám lépett és kétszer megcsókolt. Így történt, hogy élethálóra szóló barátságot kötöttünk, aztán halásztunk a Peczeárokban, de a szép csik mellé csak egy kis czigányhalat foghattunk még.

Dusa még nálunk volt, mikor hozzánk jött vadászatra Kempelen bácsi. Kempelen bácsinak furesa tüskés szemöldöke van, a

a bajusza pedig hosszan lelóg, mint a tengeri rozmaré a Payer-expedíció képein, a járása pedig olyan ünnepeyes, mint a miséző papé. Kempelen bácsi semmit sem beszél és mindig olyan arcot csinál, min ha dühös volna. Ez azért van, mert ő igen bátor ember. Egypár esztendővel ezelőtt piztolyduellumban agyonlőtte Suskovics bácsit, aki az édesanyám távoli rokona volt és akkor Suskovics néni úgy megijedt, hogy ő is szörnyet halt. Pedig nem is ő rá lőttek, de hát ilyen ijedős az asszony nép. Azóta nálunk mindenki nagyra becsüli Kempelen bácsit, örülnek, ha eljön, mindig a főhelyre ültetik az édesmama mellé, az urak gyufát adnak neki, ha szivarra akar gyujtani, a nők pedig az mondják, hogy érdekes ember. Való igaz, hogy mindig nagyon bátor arcot csinál. Egyszer láttam, mikor borotválkozott, az álla szapanos volt, de akkor is szigorúan összeráncolta a homlokát. Ha iszik egy kicsit, — mert nálunk vadászat után mindig isznak, — akkor még haragosabb lesz és mindig körülnéz, hogy elég bátornak tartja-e mindenki az asztalnál. Ilyenkor az urak nagyon szoktak vigyázni, hogy véletlenül olyat ne mondjának, mit rossz néven vehetne Kempelen

Colombiere Kolos élete és lelki naplója.

Aránylag rövid időközben ismét találkozzunk a Wolkenberg nevével.

Előbb az egyházszónoklat terén, majd ismét a hitbuzgalmi irodalom mezején. És jól esik őt látnunk akár itt, akár ott; mert magasabb irányban haladó irodalmi tevékenységének valamint a rugója, ugy a ezélja is mindenkor a kegyelem rendjébe emelt embernek fölüldítése, lelki tökéletesítése. Jelen vállalkozása is — Hattlen Ferencz művének átültetésével — ennek a nemes irányu, szép törekvésnek a bélyegét viseli magán s épen ezért méltán kelt örömet a tiszta szellemi táplálék után vágyakozók szíveiben.

De lássuk a művecskét közelebről. A 283 oldalra terjedő imakönyvalaku mű egy vonzó kedves életnek szelid örömét s bátor szenvedését, hivatásteljes bensőségét s áldozatos tevékenységét; szóval példányszerű összhangzatosságát tárja elénk. Hogy a földi salaktól s annak rendetlen szeretetétől elvonjon, felemel az Istenért való dolgok zavartalan, tiszta fénykörébe; mert ez lengi körül a Colombiere csodásan bájos alakját, mely — miként helyesen jegyzi meg Wolkenberg előszavában — a léleknek, a bensőnek igaz, teljes és őszinte története — szemben a szentek történetével, melynek vonásai néha igen halaványak — máskor meg nagyon is tulzottak.

A mű 12 fejezetben mint ugyanannyi tükörcsüvegben csillogtatja Colombiere-nak erényeit, melyek végül az eszménykép igaz bájával és szépségével bővülnek el az olvasót.

Előttünk vezeti őt a szerző keresztül az *élet tavaszán* s a pályaválasztás szorongatásain a *Jézus társaságába*, a legtökéletesebb szerzetes-rendbe, mely az önmegtágadásnak s Isten szolgálatának kipróbált iskolája. Itt irányul tekintete először a Jézus szentséges Szívére, melynek később apostola lön. És itt, a szívnek iskolájában fejlődik ki meglepő arányokban lelkének szépsége, melynek öntudatlan, sugallatszerű megnyilatkozása az ugynevezett *lelki napló*.

De a pontnál kissé meg kell állapodnunk. A lelki napló képezi ugyanis a művecske legfontosabb részét. Nem a terjedelm, hanem a jellegzetesség szempontjából.

A legnevezetesebb vallási kérdésekből mélyreható elmékedések közt leszűrődött igazságok összoglalata ez a lelki napló, mely hű tüköre a Colombiere életének. S bírálatunk szempontjából ez teszi e részkülönösen becsesté. De egyébként is az igazság erejénél, a tartalom és alak összhangjánál s az egészen átömlő nemes egyszerűségénél fogva Colombiere-nak lelki naplóját bátran Kempis Tamás és a Philothea mellé állíthatjuk. — Ahogy ugyanis Colombiere „az utolsó dolgokról”, „az Otáriszent-ségről”, „Jézus Krisztus életéről” avagy későbbi elmékedéseiben: a „keresztről” (sz. András napján), Xav. sz. Ferencz napján „a lelkek iránt való buzgóságról”, az Isten szeretetén alapuló szív tisztaságáról” (b. Szűz szeplőtlen fog.), „a bűnbánat és önsanyargatás tisztító erejéről” elmékedik; és ahogyan „az Isten létét és tulajdonait fogytékos emberi természetünkhöz mért áttetsző és világos okoskodással felfejti és kézzel foghatóvá teszi; avagy (mint azt Karácsony ünnepén teszi,) ez öröm és hála hódolatát zengi: egyenesen megragadó és lebilincselő. Igazság a felfogásban és választékos egyszerűség a kifejezésben ez jellemzi ezeket az elmékedéseket, melyekre mindenkor a kegyelem harmata hull. Csoda-e tehát, hogy ahelyett hogy farszítók volnának, állandóan feüldítők ezek!

A lelki naplónak gyöngye és ékessége az a szerzetesi fogadalom, melyet mély megfontolással, legyőzhetetlen indokokra támaszkodva tesz. Nagyon tanuságos lesz elolvasni különösen azoknak, kik a jezsuiták hősies vállalkozását a vak engedelmességre vezetik vissza.

A következő fejezetben *Colombiere-t Paragban* találjuk mint házfőnököt. Iteni működése az elhatalmasodott protestánsok visszazoritásában s a katolikus öntudat felébresztésében nyer különösebb kifejezést. Evégből Mária társulatot létesít, s abba az előkelőbb és befolyásosabb egyéneket is bevonja lényének varázsával. A keresztény

társadalmi tevékenységen kívül nem feledkezik meg a szegények és a betegekéről sem, kiknek ügyét városi-hatóságilag rendezi. Minden sikerül neki — mert nem a saját erejére, hanem természetfölötti segedelemre támaszkodott. Ez teszi őt a *legszentebb Szív apostolává* is, mint Alacoque Mária Margit gyóntatóját. — Ettől fogva a szent Szív tiszteletének terjesztése képezi életének főfeladatát. Ezért hevül apostoli működésének újabb színterén, *Londonban*, a yorki hercegnő udvarában; s erről számol be Istennek és önmagának *lelki naplójának második részében*, melyet az Alacoque Mária Margit útján vett mennyei intelem aranyoz be s amely egy emberileg véve tökéletes léleknek hű tüköre és megnyilatkozása.

A következő fejezetek: A szentséges Szív ügyében való *apostolkodása Angolhonban*, *száműzése* és *szenvedései*, *utolsó műve*, mely a szent Szív sugalmainak igazolása volt, *halála* épen *Paragban* és *megdicsőülése* természetes következményei eddigi életének — részben pedig kiegészítései a szentség fényében ragyogó tiszta jellemének.

Ime — ilyen a Wolkenberg Alajos dr. által eredeti forrástanulmányok alapján magyarrá átdolgozott Colombiere életéről szóló kis művecske!

És a külső teljes összhangban van a belső tartalommal. A magyar zamaton kívül különösen a stílusnak emelkedettsége és a nyelvnek gazdagsága jellemzik azt.

Ajánljam-e ezek után?

Ajánlja az magamagát. Olvassátok.

R. J.

A szatmári Mária Congregatio évváró ünnepe.

Tengernek a méhe, az a mélyeséges hullám-sír, hová nem hat le a vészek, a viharok tombolása, termi a drága gyöngyöt; a világ zajától távol, csöndben készíti, vérteti a Mária Congregatio a keresztény Magyarország, a Regnum Marianum fiatal leventéit. Olykor-olykor mégis a nyilvánosság elé lépnek: erőt merítnek a további készületre, reményt, biztatást nyújtanak a harc tüzeiben

bácsi. És azt is mondják, hogy mindig töltött revolver van a zsebében.

És Dusának mindent elmondtam, amit Kempelen bácsiról tudtam, hogy agyonlötte Suskovics bácsit és, hogy Suskovics néni is meghalt és, hogy milyen bátor ember, — ebédnél aztán mindig csak Kempelen bácsit nézte. Végül Kempelen bácsinak feltűnt, hogy Dusa le nem veszi róla a szemét és így szólt hozzá:

— Tetszem magának, kisleány?

Dusa mindig megszokta mondani, amit gondol és így felelt:

— Bizony nem tetszik nekem.

És ekkor kiköpött.

— Hát akkor miért néz folyton?

— Mert szeretnék magától valamit kérdezni.

Édesmama már akkor rosszat sejtett, apa pedig vasvilla szemekkel nézett Dusára. Kempelen bácsi azonban biztatta Dusát, hogy csak kérdezzen tőle akármit, ő válaszolni fog. Dusa ekkor összeráncolta a fekete szemöldökét és a fénylő macskaszemével olyan erősen nézett a rozsmárkászu bácsira, hogy magam is megijedtem. Csendesen mondta:

— Megjelent magának álmában már Suskovics néni?

Erre nagy ijedség támadt a szobában és én azt hittem, Kempelen bácsi mindjárt kivesszi a töltött revolvért és agyonlövi Dusát. Édesmama azonban kivette Dusát és büntetésül nem adott neki gyümölcsöt, pedig Dusa vendégünk volt. Engem is kikérgetett apa, de ez nagy igazságtalanság volt, mert én meg se mukkantam, sőt aznap véletlenül igen jól viseltem magamat. Dusa azonban igen dühös volt, hogy nem kapott gyümölcsöt és egyre azt mondta nekem, hogy ezt nem viszi el szárazon Kempelen bácsi. Két napig dühös volt, mert nem eresztették az ebédlőbe, hanem külön terítették neki a gyerekszobában, akkor aztán kész volt a boszuállás terve. Estére végre is hajtotta és én segitettem neki, bár nagyon féltem és ellenkeztem, mégis segitettem neki, mert amit ő akart, azt mindig megtettem.

Az urak egész estig vadásztak és künn a tarlókon zsványpecsenyét sütöttek, úgy, hogy mikor hétkor hazajöttek, majd leragadt a szemök a nagy fáradságtól meg a bortól és tüstént ágyba feküdtek. Édesmama a hűgaimmal odaát volt Szombathyéknál teán,

de Dusát és engem nem mertek magukkal vinni. És ekkor hajtottuk végre a tervünket. Dusa kibontotta a haját, az arcát befehéřítette lisztporral és korommal nagy fekete karikát csinált a szeme köré, aztán egy fehér lepedőt vett magára, mint a kísértetek szokták. A fekete kandurt bepólyázta egy gyerekpólyába, de a farkát künnhagyta, hogy megfoghassa a kezével. Én pedig magamhoz vettem a varázslámpámat, melyet laterna magica-nak hívnak s amelyet az édes Jézuska hozott nekem 4 frt 59 krajczárért, mert karácsonykor elég jó bizonyítványom volt és akkor még senki sem merte volna remélni, hogy év végén megbukom két tantárgyból. Én sem.

Mikor a vendégszoba előtt hallgatództunk, Kempelen bácsi már úgy hortyogott, mint az ináresi fűrészmalom, amely gőzerőre van berendezve. Óvatosan benyitottunk a sötét szobába. Dusa szembeállott az ágygyal, magam pedig a divány mellé állottam és fogam borzasztóan vaczogott a félelemtől, de azért mégsem szaladtam el. Ekkor a laternából kék fényt vetettem a falra és Dusa odaállott a fényes tányérba és a szemét forgatta. A fekete macskát pedig a karján tar-

állóknak a további küzdelemre. Ezt tették a múlt vasárnap is. A tenger méhe megnyílt, futó pillantást vethettünk a fejlődő gyöngyszemekre.

Ratkovszki Pál főgymnáziumi igazgató elnöklése alatt, több tanár, az érdeklődő szülők és az egység symbolumaként a felnőttek Congregatioja néhány tagjának jelenlétében számoltak be ez évi működésükről.

Az elnöklő igazgató szivből fakadó szavai elhangzása után a Congregatio ének-kara adta elő „Tota Pulchra“ cz. himnust Biró VI. o. t. congreganista szakavatott vezetése alatt. Majd Non János VI. o. t. titkár tartá meg a Congregatio életének egész körét felölelő beszámolóját. A kenyérért folytatott küzdelemben a világnak fogalma sinos, mire képes a szent Szűz szeretetétől égő fiatal lélek. Gimnáziumi tanulmányai mellett erénygyakorlatokat végez, a pihenésre szánt órák elvonható részét önképzésre fordítja. S tették ezt kétszeres erővel, hatványozott buzgósággal ez esztendőben, mert ez szent év volt, a szeplőtelen fogantatás dogmája kihirdetésének ötven éves évfordulója. Egész halom erénygyakorlati lapocska feküdt a titkár előtt, 2 hatalmas kötötté tömörült a sok önálló dolgozat. Megható volt forgatni azokat a lapocskákat, melyre itt-ott még helyesirási hibával, de mindenütt igaz szeretettel jegyezgették föl a congreganisták minő, hány erényt gyakoroltak a szent Szűz tiszteletére. Tollforgatásuknak is a Congregatio praesese P. Bús Jakab adott teret, szabott irányt. Lehetett volna ez alkalomszerűbb, főnségesebb, mint éppen a szeplőtelen fogantatás?! Mit jelent a szeplőtelen fogantatás, mit az Immaculata 50 éves jubileuma, mit jelent e dogma kihirdetése korunkban? Csuda-e, hogy ily témák földolgozására örömmel vállalkoztak, hogy maradandó becsü munkát alkottak?!

A titkár lelkes hangú beszámolója után P. Bús vette át a szót. A pályázatok eredményét hirdette ki, a jutalmakat osztotta szét. Igen, a congreganistáknak földi elismerésben is volt részük; ám az a néhány nagybecsü könyv, szobor s inkább forrására, mint értékére nézve becsesebb pénzjutalom nem bér volt, hanem zálog, záloga a jövő istenfélő munkásságának. Szeretnők mind meg-

totta, mintha pólyásgyerek volna. Ámbár tudtam, hogy Dusa mégis olyan iszonyu és kísérteties volt, hogy halálra megijedtem és a laterna reszketett a kezemben és a kék fény is tánczolt. De azért mégsem szaladtam el.

És Dusa ekkor üvöltöni kezdett.

— Kempelen! Kempelen! — üvöltött — Kempelen!

Hanem a bácsi igen mélyen aludt és csak akkor ébredt föl, amikor Dusa már sokszor üvöltött. Ekkor egyszerre felült az ágyában és mereven nézte a reszkető fényt.

— Ismersz Kempelen? — üvöltötte Dusa.

— Ki az? Mi az? — ordította a bácsi.

— Suskovicsné vagyok, akinek meggyilkoltad az urát. A gyerekemnek nincs sem apja, sem anyja, elhoztam neked, nesze neveld föl!

Azzal a farkánál odadobta a macskát az ágyra. A macska ijedt nyekkenéssel ráesett Kempelen mellére, onnan fölugrott az almárium tetejére, mint egy fekete ördög.

Kempelen bácsi nem szólt semmit, hanem visszafeküdt a párnára. Én pedig hirte-

nevezni a jutalmat kapott derék fiukat, de terünk ezt nem engedi (hiszen 32 jutalom volt) s így csak egyet-kettőt említünk meg. Scheffler Ferencz VI. o. t. egymagában 6 jutalmat kapott, a Congregatio volt, hálás tagjának, Száfán Lajos urnak 20 kor. aranyát Höllich Kálmán vitte el, P. Hippich J. Rózsabimbók cz. művét egy szelid lelkű fiúcskának, Varju Vilmos I. o. t.-nak adták, ki május minden napján elhozta virágocskáját Szűz Mária szobra alá.

A jutalmak szétszótása után szent lelkesedéssel énekelte a kar „Csak gyönyörű nemzet“ kezdetű hazafias éneket, majd Szálka Valér érettségít tett ifju bucsuzott el társaitól érzelmeiben és eszmékben gazdag beszéddel.

És most újból az elnöklő igazgató szólt. Lelkében mélyen megindulva fejezte ki elismerését, gyönyörű szavakkal buzdította az ifjuságot, atyai szívének egész szeretetével óvta, figyelmeztette a közöttünk ólálkodó veszélyekre. E nagyhatású beszéd elhangzása után a kápolnába vonultak a Congreganisták, hol Szent Ambrus örök szép himnusát zengve adták hálát Istennek végtelen jóságáért.

—k—a.

H I R E K.

Lapunk jelen száma a szerdára esett ünnep miatt egy nappal később jelent meg.

Diszelnök. A Kölcsey-kör folyó hó 29. én délelőtt 11 órakor tartott népes közgyűlésén Püspök ur ő Excellenciáját diszelnökül választotta. Az indítványt erre nézve Dr. Fechtel János ügyvezető alelnök, a közgyűlés elnöke tette meg, aki méltatta a főpásztor nagy érdemeit a magyar nemzeti közművelődés és nemzetirégészet terén s hangsúlyozta, hogy a Kör önmagát tiszteli meg, ha a nagynevű és lelkes főpásztort diszelnökül választja. Dr. Fechtel a következő szép indítványozó beszédet mondotta: „Mélyentisztelt Közgyűlés! Virágzó közművelődési egyesületünk, a „Kölcsey-kör“, az utóbbi időben erőteljesebb életműködés és figye-

len elfujtam a laterna gyertyáját, aztán kiszaladtunk az ajtón, miközben jól összeütöttük a fejünket. A macska a lábunk alatt rohant ki. Azt hittük, hogy Kempelen bácsi fel fogja lármázni az egész házat, de biz az meg se moczczant a szobájában. Dusa aztán megmosakodott, anélkül, hogy valaki észrevette volna a eselések közül s mire édesmamámék visszajöttek Szombathyéktől, akkor már mi ketten mélyen aludtunk, ki-ki a maga szobájában.

Mikor reggel fölbredtem, igen örültem a sikerült tréfának, de apa roskedvű volt a reggelinél és azt mondta, hogy Kempelen bácsit haldokolva találták a szobájában. Erre már én sem örültem. Kempelen bácsit a nyavalya törte és félre beszélt és édesmama azt mondta, nagyon kellemetlen, hogy épen a mi házunkban lett beteg. Később Dusával kimentünk az ököristálló mögé és ott ünnepélyesen megesküdtünk, hogy ezt nem fogjuk elmondani senkinek. Meg is tartottam az esküt, csak két jóbarátomnak mondtam el, de ők viszoneskűt tettek, hogy a kintapadon sem vallják be az igazgató urnak. (Mind a kettő igen elszánt ismétlő).

Kempelen bácsi még öt napig feküdt

lemre méltó lendület örvendetes jeleit nyújtotta. A munka a szakosztályokban lázas tevékenységgel indult meg, a lelkesedés a vezetőkben és tagokban oly erősen lobogott, hogy a kör fontos hivatását az irodalom, ismeretterjesztés és a társadalomtanító szóalkotásának terén bizonyára általános megelégedésre oldotta meg. — Ujabb remények fakadnak tehát a belső és külső élet organizmusában, a mely napról-napra szilárdul, erősödik és a magyar nemzeti közművelődésnek egyik hasznos és hatásaiban jótékony világitó és melegítő tüzhelyévé válik. Mind több és több nemesen gondolkodó és meleg szívű pártfogónk akad, akik lelkük ösztönző szövegének hódolva, kinyújtják hatalmas jobbukat, hogy szent ügyünk zászlóját magasabbra lobogtatni segítsenek, s a cél elérését számunkra könnyebbé tegyék. Mélyentisztelt Közgyűlés! Ezeket a fenköltten gondolkodó és nemesen érző jó barátokat meg kell becsülnünk s őket körünkhöz még erősebb kötelekkel kell kapcsolnunk. Ilyen nagy-lelkű pártfogónk Meszlényi Gyula püspök ur ő Excellenciája, aki szemeit immár kegyesen reánk szegezte, jótékony és áldozatkész kezét telve gazdag ajándékokkal, felénk kinyújtotta. — A Főpásztor minden szépért, magasztosért dobogó jó szívet ország-világ ismeri s mindenki magasztalja; a magyar nemzeti közművelődés, a magyar nemzeti szellem, a magyar nemzet diadalmas kifejlesztése érdekében tett bőkezű adományait s állandó lelkes érdeklődését a nemzeti évkönyvek meg fogják örökíteni. Azoknak a nagynevű főpapoknak nyomdokaiban jár Excellenciája, a kik a magyar történelemben mint a lángoló hazaszeretet, a magyarnyelv és nemzeti cultura bőkezű áldozatokra mindig kész apostolai szerepelnek. Körünk csak önmagát tiszteli és becsüli meg, ha a megyés püspök ur ő Excellenciáját diszelnökévé választja, s erre ezennel szívem egész lelkesedésével indítványt teszek, s felhívom a m. t. közgyűlést, hogy indítványomhoz hozzájárulni sziveskedjék. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel fogadta el s dr. Fechtel János vezetése alatt egy küldöttséget választott a diszoklevél átadására. A küldöttséget ő Excellenciája e napokban fogadni fogja.

nálunk, de nem halt meg, hanem hazavitték tragacson. Még akkor sem tudta, hogy fiú-e vagy leány. Azóta elmúlt egy esztendő és most már egészen jól van. A mulkor láttam a templomban, bottal jár, de azért egészen jól van, csak ezukkol egy kiesit.

A vakáció, fájdalom, igyen gyorsan röppent el, mint rendesen és Dusa igen sajnálta, mikor a kedves szülei három hét múlva már kibékültek és őt hazavitték. Ámbár csak leány, mégis be kell vallanom, hogy nem ismerem még fiut, aki olyan lett volna, mint ő. Mert akárhányszor fájt is neki valamije, azért sohasem sírt, még akkor sem, amikor megrugta a Fanni. (Fanni egy csikó.) És nem árulkodott soha. Most is sokat gondolunk egymásra és gyakran igen szép képes levelezőlapokat kapok tőle. Ha nagy leszek, talán feleségül veszem, mert ő ezt igen óhajtja, de előbb meg kell tanulnom a boxolást, különben mindég neki lenne igaza, ami lealázó volna rám nézve.

Herczeg Ferencz.

Fraknóy püspök Kapnikbányán.

Mint lapunkban jeleztük, a nagybányai városi muzeumot e hó 19-én nyitották meg. A megnyitó ünnepélyen jelen volt Magyarország egyik legkitünőbb régiségstudója, Fraknóy Vilmos püspök is. Az ünnepély lezajlása után öméltsága a vidék szépségeit látogatta meg. E hó 21-én utja Kapnikbányára vezetett, érkezéről értesülvén, a község lobogó diszt öltött s fogadására nagyszámban gyűltek egybe. Az egybegyűltek nevében Zagyva József áll. isk. igazgató üdvözölte öméltságát, kinek kíséretében voltak: dr. Kerner egyetemi tanár udvari tanácsos, dr. Schönher Gyula muzeológus és Schönher Sándor főerdész. A rövid, de magvas üdvözlő beszédre öméltsága hosszasan válaszolt, kijelentette, „hogy a magyar tanítói kart úgy tekinti, mint a nemzeti állam megteremtőit, s mint a magyar nemzeti kultúra számottevő munkásaival, mindig büszkén áll a harcvezetésre, mert ő is a nemzeti kultúra felvirágoztatására szenteli életét minden munkásságát”. Ezután az egybegyűlt iskolás gyermekeket kérdeztetvén — kik közül többen mondtak verset, — megelégedve tapasztalta, hogy a románnyelvű gyermekek, mily szépen beszélnek magyarul; elismerését nyilvánította a tantestületnek. Ezután Baltay János kir. erdőmester vendégszerető házához hajtattván kipihenni az ut fáradalmait, hol tiszteletére nagy ebéd volt. Este öméltsága szívében egy nap kedves emlékével utazott el Máramaros-Szigetre.

Lelkészbeiktatás. *Ardelán* Koriolánt, azujonnan kinevezett nagykárolyi gör. kath. lelkészt a múlt vasárnap iktatták be hivatalába. A pályaudvaron az érkező főesperes lelkészt a hitközség testületileg fogadta és üdvözölte. A beiktatást dr. Laurán Ágoston pápai praelatus, püspöki helynök végezte. Délben fényes bankett volt a régi kaszinó éttermében, melyen részt vett az egész város intelligens közönsége.

Gyászhir. *Obauer* Rudolf, cs. kir. és őrnagy neje, szül. *Maróthy* Margit hétfőn este hosszas szenvedés után városunkban elhalt.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter *Terestényi* Jenő szatmári kir. járásbírói joggyakornokot a técsői kir. járásbíróshoz aljegyzőnek nevezte ki.

Hymen. *Chinke* Vilmos nagykárolyi pénzügyi számtiszt szombaton esküdt örök hűséget néhai Pokomándi Alajos volt vármegyei pénztári ellenőr leányának, Erzsike kisasszonynak. *Liptók* Dániel érmihályfalvi földbirtokos jegyet váltott özv. *Makay* Józsefné leányával, Izabella kisasszonnyal Nagy-károlyban.

Rendkívüli közgyűlés. A Kőlesey Kör választmányának határozatából az elnökség a kör összes tagjait nagyfontosságú tárgyban f. hó 29-én szerdán d. e. 11 órára a városháza nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésre meghívja s kéri a tagokat, hogy minél számosabban szíveskedjenek megjelenni.

Évforduló. Pénteken volt a custozzai csata évfordulója. Nevezetes nap ez a mi ezredünkre, melyet minden esztendőben meg szokott ünnepelni. Méltó is, hogy ünnepeljen, mert a szatmári fiúk aratták első sorban a babérokat a custozzai csatasíkon. Reggel tábori mise volt, délből pedig fényes ebédet adott a tisztikar, a legénységet is megvendégelték. A méntelepí ujonge katonák fölesketése jun. 29-én d. e. 9 órakor történt a Cecil-egyleti kápolnában hallgatott szent mise és alkalmi beszéd után.

Gyászhir. Nagyrákosi *Nemes* Menyhért alsóvezekesi kir. járásbíró e hó 24-én éjjeli 1/2 12 órakor életének 47-ik, boldog házasságának 29-ik évében elhalt. —

Te Deum. A róm. kath. fiu-népiskolában e hó 16-án volt a Te Deum, mely után a növendékek záróünnepélyre gyűltek össze. Ezen ünnepély Jankovics igazgató beszédéből, a növendékek énekéből s egy hatodik osztályt végzett tanuló bucsubeszédéből állott. A záróünnepélyen osztották ki a jóviseletű és szorgalmas tanulók között a pénzjutalmakat és díszkönyveket.

Érettségi vizsgálatok. Az ev. ref. főgimnáziumban a múlt héten tartották meg az érettségi vizsgálatokat. *Erős* Lajos egyházkerületi kiküldött és *Hamar* István budapesti theol. tanár, a kormány képviselője jelenlétében. A vizsgálatra 36 ifju jelentkezett, kik közül jelesen érettek: Bartha József, Kiss Endre, Nyárády László és Szabó Lajos, jól érettek: Berger Lajos, Brüll Béla, Erdei József, Gönczy Béla, Kaufmann Izrael, Osváth Béla, Racz Miklós, egyszerűen érettek: Bakó József, Béteky Gyula, Domján Lajos, Hajdu Károly, Horvát Géza, Kanizsay Imre, Kepecs József, Kézy Ignác, Láng Zoltán, Megyesi István, Nagy Ferencz, Nagy József, Orosz Ernő, Reiter Arthur, Sárközy Lajos, Schönplug László, Streicher Andor, Szabó Dániel, Szász Ferencz, Szekeres Dezső, Visky Ferencz. Két óra visszavettett 2, egy évre szintén 2.

Don Bosco magyar képviselője.

Nyitrán. Dr. Zaffery Károly szalézi magyar pap kirándulást tett a múlt vasárnap — jun. 19-én — Nyitrára, ahová méltóságos *Bende Imre* püspök ur meghívta. Szándéka volt a nagyon gyéren vagy már éppen nem folyó adományokra újabb forrást nyitni meg, ami fényesen sikerült is. A méltóságos püspök, a káptalan, a papság vetélkedve siettek adományaikkal megvigasztalni a *cavagliai* szegény magyar intézetet. Egy nap alatt több mint ötszáz korona gyűlt össze, amit dr. Zaffery az előbbi adományokkal együtt azonnal beküldött a szegény papnevelő intézet igazgatójához. Az intézet folyton szaporodó kiadásain ezzel nagyban segített, a nyitrai fő- és alpapság, habár e segítséggel az égető szükségletnek csak tizedrésze lett fedezve. Dr. Zaffery nagy óvációkban részesült, amit ő azon ügyre vezet vissza, amelyet képvisel; de nem mulasztja el hirdetni egyuttal, hogy a legkellemesebb benyomást gyakorolta reá a nyitrai papság körében uralkodó *szent szeretet, önzetlenség és áldozatkészség*. A szükségben szenvedő szegény magyar intézet fölsegítésére másoktól is segílyt kér dr. Zaffery. Kövessék sokan a nyitraiakat magasztos példáját. Hiszen a magyar nép megmentéséről van szó. Adományokat szeptember 1-ig elfogad dr. Zaffery Károly (lakik VIII. ker. Németh-utca 16.) De küldhető a pénz egyenesen Olaszországba is. (Czim: „Szent-István-Intézet Cavaglia, Biellese Italia.)

Képesítő vizsgálatok. Az irg. nénék vezetése alatt álló elemi iskolai tanítónőképző intézetben a képesítő vizsgálatok e hó 18., 20., 21., 22., 23., 24. és 25. napján tartották meg. A vizsgálatra 52-en jelentkeztek és közülük 51 jó eredménnyel végzett, egy pedig javító vizsgálatra utasított. — A polgári iskolai tanítónőképző intézetben a miniszteri két szakbiztos jelenlétében e hó 27. és 28. napján ment végbe a képesítő II. vizsgálat. A vizsgálatra 17 növendék jelentkezett. Mindannyian sikeresen vizsgáz-

tak, sőt a legtöbbben igen jó eredménnyel. — A hálaadó isteni tiszteletet a zárda-templomban e hó 29-én *Holzmann* Béla tanár végezte; mindkét képző intézet növendékei jelen voltak a sz. misén.

Záró ünnepély. Az irgalmas nővérek polgári leányiskolájának elöljárói és növendékei a múlt esütörtökön kedves ünnepséggel lepték meg a szülőket és az érdeklődő tanúgy barátokat. Egy szám volt az egész, de e számban a zárdai nevelés sokoldalúságának, alaposágának oly szép tere nyílt, melynek szemléleténél a megelégedés, a hála érzete ébredt a szülőkből, s becsülettel végzett munka nemes öntudata hathatta át az irgalmas nővéreket. *Schweininger* kedves daljátékát „A hónapok versenyét” mutatták be pompás, összhangzó előadásban a növendékek. Egymásután vonultak föl a hónapok, ének, zene, szimfónia, tánc között tárta föl mindenik ártatlan élveit, örömeit. Virág, napsugár, tiszta lelkek vidám kacajja vezette a hallgatókat az Isten, — a hazaszeretet mély-séges eszméihez: május hava a Boldogságos Szűzhöz, december a kis Jézus jászolának gondolatvilágába emelte lelkünket, míg például júniusban a szent-korona előtt hódoló leánysereg csicseregése a király és hazaszeretet pirját festé az arcokra. E lebilincselő kedvességű előadásban részt vett az iskola minden növendéke s biztosságuk, otthoniasságukkal nem egy fölülemelkedett a középszerűség mértékén. A daljátékot Sr. Vilhelmina tanította be finom műérzékkel.

Érettségi vizsgálatok. A nagykárolyi kegyesrendi főgimnáziumban a múlt héten tartották meg az érettségi vizsgálatokat. A VIII. osztály 21 növendéke közül szóbelire bocsáttatott 19, kik közül érettnék nyilvánított 13. Jelesül érettek: Adler Ernő, Sikolya Bálint, jól érettek: Hornyák Sándor és Vetzák Sándor, érettek: Drényóczi Gyula, Fejes János, Schwartz Béla, Vida Lajos, Weisz Nándor és Wohl Jenő. Öt ifju egy tárgyból két hónapra, egy pedig egy évre vettett vissza.

Térzenék beosztása. A térzenéket az eddigi szokástól eltérő módon osztotta be az ezredparancsnokság. Hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és pénteken lesz a Kossuth-kertben a térzene és 5 órától fél 7-ig tart.

Nyári táncmulatság. A legényegyesület vasárnap este tartotta meg sokasos nyári táncmulatságát táncsteremmé átalakított kerthelyiségében. Nem voltak sokan, de annál otthoniasabban ropták a táncot a kifeszített ponyvasátor alatt. Az első négyest még a szabadban lejtette 30 ifju pár, de a szünóra alatt támadt eső az egyesület tágas helyiségeibe szorította a vigadozó közönséget, hol azután zavartalanul mulatoztak világos virradtig. Az anyagi haszon igaz nem multa felül az erkölcsi sikert, de így is szép összeg, körülbelül 200 korona marad az egyesület céljaira. Felülfizettek Püspök Ur Ó Excellentiája 50 kor., Hehelein Károly praelatus-kanonok 9 kor., Daróczy Endre, Simon István 2—2 kor., N. N., Ekker János, Birinyi Sándor és József, Zahoránszky István, Molnár Mihály, Litterczky Pál 1—1 korona. Többen 20 fill. A mulatság sikerének előmozdításában az oroszlan részt a fáradhatatlan elnökök: Zahoránszky István és Morgen-thal Antal vették ki, melyhez nagyban hozzájárult Demkőné ismert konyhája és szolid kiszolgálása.

A Dalegyesület Zeneiskolája június 24. és 25-ik napjain a Kossuth-kerti mulatóban tartotta meg évzáró nyilvános vizs-

gálatait és június 26. án ugyanott intézeti hangversenyt adott. A vizsgálatokat dr. Vajjay Imre egyesületi elnök vezette. Mindhárom alkalommal részben vagy egészben megjelentek azokon az igazgató tanács képviselőiben: dr. Tanódi Márton, a dalgyűjtemény választmányának részéről pedig: Balogh József, dr. Fejes István, Ferenczy János, Kovács Leó, Markos Imre, Márton Lázár, dr. Vajjay Károly és Veres Lajos. Az ének-tanárképzést Pataki Lajos igazgató, a zongorát Benkő Miksa és Szőnyi Margit, a hegedűt Füredi Sándor s a czimbalmot Báron Margit tanárok és tanárnők vezették. Az első nap a kezdőké, a második nap a haladóké volt, míg maga a tananyag mindkét napon felváltva került bemutatásra. Tekintve, hogy a két napos vizsgálat 124, a hangverseny pedig 15 számot foglalt magában, lehetetlen egyes részletekre kiérnünk, csupán nagy általánosságban azt jegyezzük meg, hogy a derék igazgató és a tanárikar első évi működése kiváló buzgalomról és sikerről nyújt bizonyítékot s minden egyes kezdő és haladó növendéknek meglátszott az igyekezet vagy tehetség komoly munkája. A mulató nagytermet mindahárom napon előkelő közönség töltötte be, mely ugyan jobbra a szülei házakból telt ki, de gazdag számban voltak abban képviselve társaságaink különféle körök is s ez a szép és nagy közönség alig győzött tapsaival kifejezést adni *tetszése és megelégedésének*. A hangverseny meg éppen arról győzött meg, hogy az ott bemutatkozott növendékek már teljesen birtokában vannak azoknak a zenei ismereteknek, melyeket az életben a jobb műkedvelők általában a fokozott kíváncságnak megfelelően is felmutatni képesek. Itt már névszerint is ki kell emelnünk fejlett zongorajátékukért: Fejes Ilonát, Kolozsváry Mariskát, Kovács Margitot, Literáthy Erzsébetet és Bakó Gizellát; míg Szerdahelyi Károly pompás hegedűjátékával tűnt ki. Három kis czukros baba: Fejes Mariska, Tanódi Anna és Benkő Alice pedig remek hegedű hármassával meg éppen elragadta a közönséget. Az intézeti vegyeskar (vezetve Pataki igazgató által) szintén zajos tetszést aratott. Nagyban és egészben tehát kimondhatjuk, hogy a zeneiskola első éve tulszárnyalt sikerével minden hozzá fűződött várakozást. (Ámbár tudósítónk a zeneiskola leány növendékeit így osztályozza: a kikelet első hajtásai, fesső bimbók, nyiladozó rózsák és virágszájai a jövőnek, akik tehát különböző ezimeken méltó tárgyát képezik a szülői ház gondjának és büszkeségének, mindazáltal meg kell jegyeznie minden udvariassága mellett is, hogy egyszerű vizsgálatokra nem szükséges operett — primadonnáknak öltöztetni az apró és nagy bébákat!

Meghívó. A szatmárnémeti szabómunkások s munkásnők helyi csoportja folyó évi július hó 3.-án, a Pannonia dísztermében, saját pénztára javára, világpostával (képes lapokkal) egybekötött zártkörű júliálist rendez. Belépti-díj: Előre váltva személy-jegy 1 K 20 f, család-jegy 2 K 80 f. Este a pénztárnál: Személy-jegy 1 K 40 f., család-jegy 3 K. Karzat 60 f. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Inglik József ur üzletében és a szakegylet tagjainál. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázzunk. Meghívó kívánatra előmutatandó. Jó zenéről a rendezőség gondoskodott. Azon hölgy, a ki a legtöbb levelező-lapot adja, és azon hölgy, a ki a legtöbb levelező-lapot kapja, egy-egy emléktárgyat nyer.

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk lapunk hirdetései között Beer Sámuel aszfalt és cementáru gyáros hirdetését.

IRODALOM.

Colómbiére Kolos S. J. élete és lelki naplója. Magyarra fordította és Hattler S. J. nyoman Colombiérenek életrajzát megírta Wolkenberg Alajos dr. theol. tanár. Colombiérenek, Jezus szents. Szíve apostolának életrajzát, de különösen lelki naplóját az egész világon ismerik és most Colombiérenek boldogáavatása előtt mindenfelől nyilvánult az óhaj, hogy magyarul is meglegyen az a híres napló. Egészen illő, hogy éppen június havára, Jezus Szíve-hónapjára jelent meg a csinos és értékes könyv. Terjedelme 17 iv, fűzött példánynak ára 150 korona (e. e. sz.) Kapható Wolkenberg Alajos dr. theol. tanárnál Szatmáron. Ugyanott kapható *Jézus Szíve, a kegyelmek napja* e. e. című és imakönyv (15 iv, vászonkötés), ára 150 korona (e. e. sz.).

A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló művekként lesznek a műben. Az Almanach igazán szemérem és lelkes gyönyörködést nagy albumalaku díszmű lesz és poton 5 forintba kerül. Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők. Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatóul közöljük Herczeg Ferencz fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

Szerkesztői üzenet.

S. C. Budapest. Ez már kitűnő minden tekintetben. Gratulálunk. Legyen szíves velünk lakezimét tudani, mert privát levélben akarjuk felkeresni.

Csemege szőlő, finom ananász dinnye,

Kapható:

Mertz István

fűszer- és csemege kereskedésében
Szatmár, Deák-tér.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve. **készítik: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.**

!!! Kívánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést.

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legújabbban feltalált szerekekkel teljesen fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
3-52-26 orvos-fogorvos.

és szájviz.

Rövid halotti beszédek

második kiadása.

— Idegen kúfók után átdolgozta —
a szatmári egyházmegye két áldozópapja.

Kapható:

A „Pázmány-sajtóban”.

Ára 2 korona.

PÉNZ!

4%⁰-os

törlesztéses kölcsönt

nyújtunk 10—65 évre budapesti és külföldi elsőrangú pénzüintézetűl, az ingatlan 3/4-ed értékéig, gyorsan, utólagos díjazással.

A kölcsönt nem záloglevelekben, hanem készpénzben is folyósítjuk, melyet a tulajdonos egyszerre vagy részletekben bármikor visszafizethet, de a pénzüintézet nem mondhat fel. Legjobb alkalom a süyes váltó, vagy már meglévő drága törlesztéses kölcsönök átváltoztatására (convertálására).

A kölcsön bekebelezése illetékmentes.

A kölcsöniratok beküldése a tulajdonosra kötelezettséget nem ró, ellenben, ha az ügyet elvállaljuk, a sikert biztosítjuk. **Mielőtt convertál, saját érdekében tegyen kérdést hozzánk, készséggel adunk felvilágosítást díjmentesen.**

Telefon-szám 16.

Válaszbélyeg melléklendő.

Neuschlosz Testvérek

törvényszékieleg bejegyzett cég, bankbizományosok

Szatmár.

Plebános urak szives figyelmébe.

Házassági-, Keresztelési-, Halálozási-, Bérmlási-anyakönyvek, ugyszintén anyakönyvi kivonatok. —

Tanítói-, k.-tanítói- v. orgonista-dijlevél.

Számadási iverk, templompénztár és magtárak részére (kül- és belivek).

Mise-alapítványi iverk és nyugtatványok.

Különféle nyugtatványok, Családi értesítők. Iktató- és postakönyvek (kötve).

Egyházmegyei adókönyvek lezárólagos raktára.

Nyomatványaink finom fehér és szürke papírra vannak nyomva.

Finom fehér és szürke irodai papirokból, borítékokból, levél-papirokból állandó raktár.

Minden megrendelés kézhez vétele után azonnal expedíálják.

„Pázmány-sajtó“

Szatmár, Iskola-köz 3.

Szabadalmi ujdonság.

Bátorkodunk az építész urak és építkező háztulajdonosok becses figyelmét felhívni az általam **feltalált** s a Nagyméltóságú m. kir. Miniszterium által 15101. sz. a.

szabadalmazott (patentírozott) ablakra,

ez ablak légmentes és könnyökli párna súlyesztő szekrényvel van ellátva, mely által annak kivétele teljesen felesleges.

A szabadalmazott új ablakot a legjutányosabb árban készítjük s melyek a régiéknél alig kerülnek valamivel többre.

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét a minta ablak megtekintésére, mely Szatmáron, Nagy Károly feltalálónál Várdomb-uteza 21. sz. a. megtekinthető.

Szabadalmazott ablakaink jóságáért és tartósságáért kezesseget vállalunk.

Találmányunkat a szakkörök állandó figyelemmel kísérik.

Becsés pártfogását kérve maradtunk

mély tisztelettel

Nagy Károly,

épület- és butor-asztalos.

22—10—8

Szabadalmi ujdonság.

Telefon 85.
Helyi 1 kor. értékkü vásárlás már helybe szállítva

Árjegyzék. BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelvény pontosan eszközöltetik.

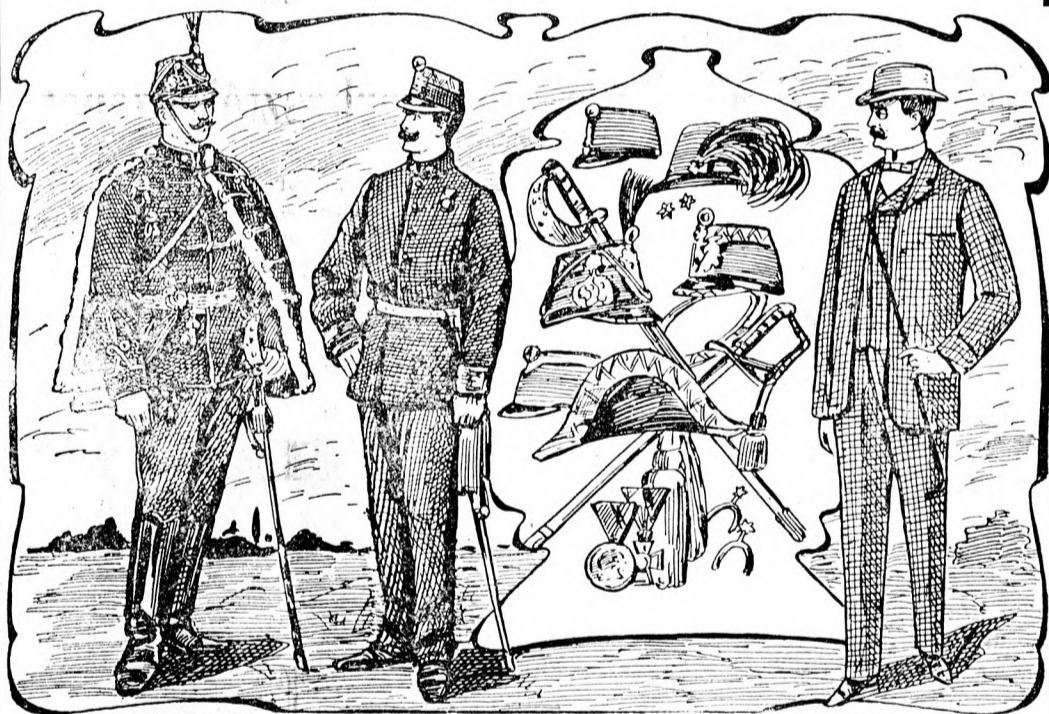
Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	56	1 ko. debreczeni páros	90
" " Sertés	64	" " Lengyel kolbász	80
" " Borju	64	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány	56	" " Krakói	80
" " Juh	—	" " Krinolin	80
" " Friss hájolvasztani	76	" " Parizer	80
" " " szalona	76	" " Máj sajt	80
" " " bőrnólkü	76	" " Disznófej sajt	74
" " Friss kolbász bors.	100	100 pár Virsli tormás	5
" " fok. citr.	70	100 pár frankfurti	8
" " Friss zsír	88	100 drb. Salvaládé	5
Kolbász áruk.		Füstölt áruk.	
1 ko. Szalámi	180	9011 ko. Sonka pácizolt	110
" " füst. magyar koll.	90		
		1 ko. Sonka csont nélkül	120
		" " " kifőve	2
		" " Császár hus bőrrrel	80
		" " Karaj bőr nélkül	80
		" " Lapoczka és oldal	72
		1 ko. Pácizolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Topertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	80
		1 ko. Paprikás stráf	90
		" " Kolozsvári szelet	90
		" " Füstölt szalona	88

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

INGLIK JÓZSEF

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete
Szatmáron, Deák-tér, (Városház-épület).

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezesseget válllok szállítványaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becsés megrendeléseivel megtisztelni biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel:

INGLIK JÓZSEF,
szabó mester.

5—26—15

„LAXATIN”

czukorka

egy igen **kellemes** és felette **enyhe hatásu**

hasfajtoszer,

mely ugy **gyermekeknél,** mint **felnőtteknél** hasznosnak bizonyult.

Orvosok ajánlják és rendelik betegeknek.

Kapható 70 fillérért eredeti dobozokban.

Készítője:

Horváth József

gyógyszerész

Szatmár-Németi.

31-26-12

A

COLOSSEUM VÉRTANUI

Képek a római amphitheatrum történetéből.

Irta:

Tiszt. O' Reilly A. J.

apostoli hittérítő St. Maryban, a Fokföldön. ***

Fordította:

Matyeczko Theodor.

Ara 2 korona 40 fillér.

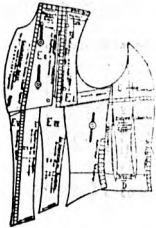
Kapható:

A „Pázmány-sajtó“-bau.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL-féle**

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

Gyári jegy.

segélyével, *anélkül,* hogy a *szabászati rajzot megtanulta volna.* Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. — *Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból.* Minden államban törvényileg védve és *szabadalmazva.*

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett

Guschelbauer Antal Sopron.

Magyarázatok ingyen lesznek küldve.

23-52-14

Képviselők minden helyiségben kerestetnek.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben **Szövetek méter száma** is eladatnak.

2-52-26

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után o l e s ó n szállíttatnak Arjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Czement lapok

Alap. 1890.

Beer Sámuel

SZATMÁR, központ Bercsényi-utca 40.

Raktárak: Kisfaludi-utca és Atilla-utca. Szám-talan elismerő levél egyházak és hatóságoktól.

Terv és költségvetés díjtalan.

Munkáimért teljes felelőséget vállalok.

Aszfalt, cement-árugyáros, mozaik, terrassó és cementlap burkolatok; esőmészölt beton munkák, hidak, csatornázások és nedves falak aszfalttal szárazzá tétele.

Ajánlok:

24-20-14

I. r. Beocsinyi portland cément 100 kg. 4 K 90 fill.
I. r. Beocsinyi román-cément 100 kg. 3 K 10 fill.
Lédetzi portland-cément 100 kg. 4 K 80 fill.

Czement lapok

Alap. 1890.